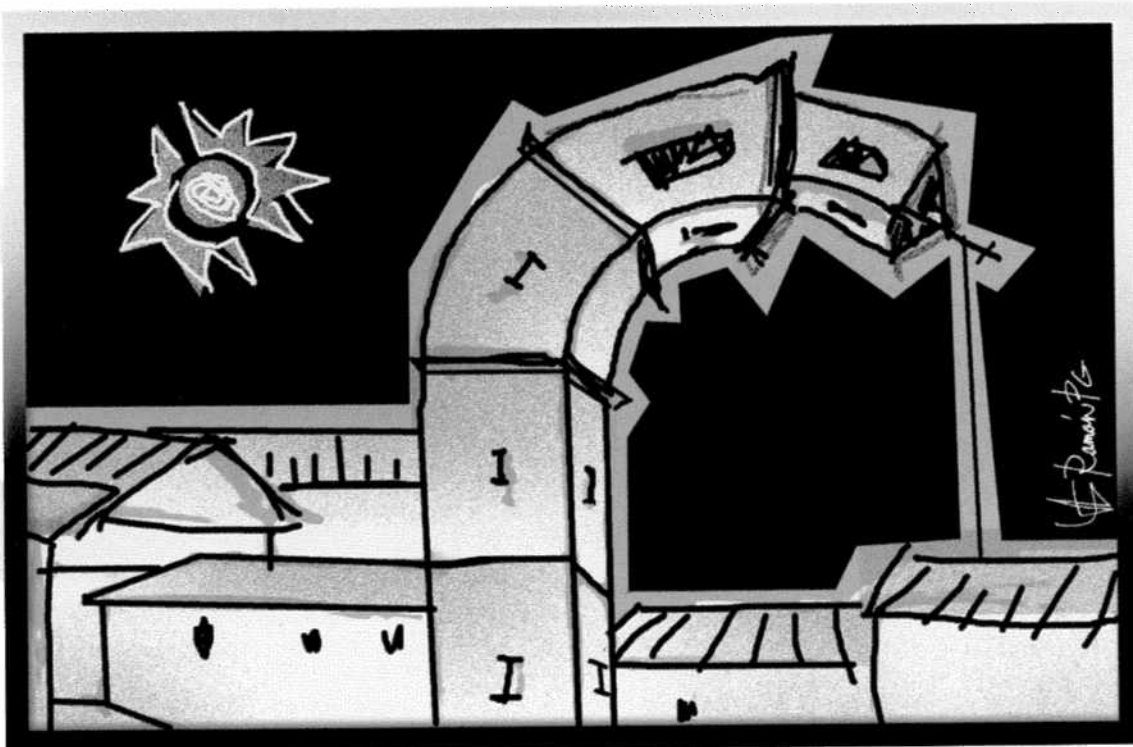

Històries i llegendes del nostre poble

Equip de documentació
de la Junta de Majorals de St. Agustí

Passen els anys, i passen les persones. Uns naixen, alhora que uns altres moren. I amb la mort, les persones que ens deixen, sobretot els nostres majors, s'emporten amb ells tota la saviesa popular que han adquirit pel pas dels anys, s'emporten totes aquelles històries i llegendes que, quan eren menuts, sentien contar als seus iaïos, mentre s'escalfaven al racó de la llar. Quins temps aquells, que molts de nosaltres ja no hem conegut, i que, segur, si no hi posem tots una mica d'interés, les futures generacions mai no en sentiran parlar. Aquest és un apartat de la revista-programa que sols pretén un objectiu: recuperar una part de la memòria viva del nostre poble, recollida en forma de contes, rondalles, històries i/o llegendes, que algun dia aquells xiquets, que hui són iaïos, escoltaren bocabadats davant les flames d'un bon foc de llenya, lluny de la "caixa tonta", de qualsevol nova tecnologia, i en un temps

en què parlar i escoltar estava de moda. Volem dedicar les nostres històries i llegendes d'enguany a tots els nostres majors, però d'una manera molt especial a Vicente Belda Martínez, que fa uns mesos ens va deixar. El nostre record emocionat per a aquest home, que ens va llegir algunes històries i llegendes l'any passat, de les quals enguany en publiquem l'última. A ell, a M. Teresa Chàfer Huguet, i a M. Pilar Llobregat Bernat, el nostre agraïment.

**Xiquets i xiquetes, joves, homes i dones,
arrimeu-vos a l'escalforeta del braçeret
i disposeu-vos ja a gaudir de les
HISTÒRIES I LLEGENDES DEL NOSTRE POBLE...**

L'as d'oros del tio Badoc

Això era i no era que un cert dia, el Tio Badoc, aquell home gran i polit que treballava de carreter a la Venta de Bocairent, era a la taverna de la tia Gaspaxera, en una casa que hi ha a l'escalinata de Casa Barrachina, amb uns amics fent un coto de brisca (jugant a les cartes).

A les últimes bases del coto, un dels jugadors li digué al tio Badoc:

— Cama.

El tio Badoc li contestà:

— Això ja ho vorem.

Però aquell insistia:

— Tants *tantos* que tinc, més tants que en tinc d'agafar, i l'as d'oros... qui se'l té de menjar?

Però el tio Badoc insistia:

— Què et jugues que em menje jo l'as d'oros? Ens juguem un got de vi, a veure qui es menja l'as d'oros?

L'altre jugador acceptà el repte del tio Badoc i li digué:

— Vinga, va, me'l jugue. A veure si és veritat que te'l menges tu.

I en això, s'alça de la taula el tio Badoc, agafa la baralla de cartes (totes mostoses, amb un pam de ronya), trau l'as d'oros i se'l tira a la boca. I el rosegà a poc a poc, fins que se l'engolí.

Després li digué a l'altre jugador:

— Has vist qui se l'ha menjat? Hala, porta el got de vi, que t'he guanyat l'aposta.

Aquesta feta, durant molt de temps, es va convertir en una dita popular:

“A veure si fas com el tio Badoc, que es menjà l'as d'oros”.

I conte contat, ja s'ha acabat i per la xumenera se n'ha volat!

L'apujada de les campanes

Això va anar i era, fa molts anys, que un bon dia apujaven les campanes al campanar de Bocairent. El procediment era molt més complex que no hui, ja que per a apujar-les havien de fer servir corrioles, cordes i moltes persones ajudant. Després de molt d'esforç, ja eren quasi totes dalt, sols faltava la més gran. Així que tots els homes que hi havia fent força per apujar-les es varen disposar a apujar la campana gran. Quan ja la tenien quasi a la meitat de la pujada, va passar per allí el sabut del poble, i li va dir al capatàs:

— Escolte, bon home. Per què pateixen tant per apujar la campana? Jo conec una tècnica que els permetrà apujar-la més de pressa i sense patir gens.

El capatàs no va voler-li fer cas, i li digué:

— S'agraeix el bon consell, però tenim molt avançat ja el treball, i ara no anem a canviar de tècnica.

Però el sabut seguia amb les seues explicacions, calfant-li el cap al capatàs. Tant li'l calfà que, finalment, el capatàs va fer-li cas, i va ordenar a tots els homes que abaixaren la campana, que anaven a provar la tècnica nova.

I això varen fer, abaixaren la campana de nou al carrer. Quan la campana ja era baix, el sabut va explicar la tècnica que tenien d'emprar per a apujar la campana sense patir gens:

— És molt senzill. Heu de lligar un ramal llarg al penell del campanar. Després estireu ben fort el ramal, fins que el campanar es doblegue, i quan siga ben propet de terra, pengeu la campana, i aneu soltant a poc a poc el ramal.

Des d'aquell dia, conten que, si veus per algun carrer de Bocairent un home que va corrents, és el sabut, que encara corre des d'aquell dia, perseguit pels homes que apujaven les campanes.

Conte contat, ja s'ha acabat.

Joanet i Joaneta

Hi havia una vegada una senyoreta, molt i molt rica, que no tenia família. Vivia acompanyada per un criat anomenat Joanet i per una criada que es deia Joaneta.

La senyoreta, com que no tenia ningú, volia molt el Joanet i la Joaneta, que estaven en amo des de la seua més tendra infantesa. Es preocupava per ambdós servents i pel seu futur.

Un dia, després de pensar-s'ho molt, cridà Joanet i li digué:

— Joanet, a mi ja em resten poques tallades de monyo. Com que no tinc ni fills ni parents per a deixar-los els meus béns, m'agradaria que tu i Joaneta fóreu els meus hereus. Tanmateix, em plauria que et casares amb Joaneta i així no hauríeu de repartir la meua fortuna. Tots dos la posseiríeu sencera.

La senyora continuà dient:

— Joanet, tu voldries casar-te amb Joaneta?

Joanet li respongué:

— Ei, si Joaneta volguera...

Uns dies després, cridà Joaneta i li digué el mateix que li havia dit a Joanet. Després li féu la mateixa pregunta:

— Joaneta, tu voldries casar-te amb Joanet?

Joaneta respongué:

— Ei, si Joanet volguera...

Així doncs, al cap de pocs dies, es celebraren les noces.

Tots tres vivien molt feliços i ben avinguts.

Però heus ací que la senyoreta, un bon dia, morí. Per a soterrar-la li posaren el seu millor vestit i les millors joies.

Joanet i Joaneta varen heretar la gran fortuna de la senyoreta. Vivien ben bé... Però la cobdícia féu niu al cor de la Joaneta. Un dia, quan eren al llit, Joaneta digué a Joanet:

— Joanet, vam fer una bestiesa al posar-li el millor vestit a la senyoreta i les millors joies. Ella, allà on és, no les necessita i a nosaltres ens femarien, perquè valen un grapat de diners.

— I què vols que fem? Ja no hi ha cap remei —digué Joanet.

I així, aquesta conversa es repetia cada dia i cada nit. Una d'aquelles nits, Joaneta digué a Joanet:

— Mira, Joanet. He pensat que podries anar al cementeri i llevar-li, a la senyoreta, el vestit i les joies, perquè ella ja no les necessita i a nosaltres ens farien més profit.

— Calla, dona. Calla i no digues bestieses!

Però tant i tant insistí Joaneta aquella nit que, finalment, Joanet s'alçà del llit i s'adreçà cap al cementeri, amb un sac carregat a l'esquena.

Una vegada allí, va obrir la tomba i li va llevar les joies i el vestit a la senyoreta. Fins i tot es va disposar a llevar-li les calces. Però heus ací que, al voler llevar-li la darrera calça, amb la pressa i la por, li va arrancar una cama.

Quan va arribar a casa, va contar a Joaneta el que li havia passat; així és que tots dos decidiren soterrar la cama de la senyoreta al jardí. Dit i fet. Després es tornaren a gitar, perquè encara era prompte i no s'havia fet de dia. Passada una estona, sentiren uns passos que s'adreçaven cap al saló. Joanet i Joaneta eren plens de por. De sobte, varen sentir la veu de la senyoreta que deia:

— Joanet i Joaneta, llaveu-me els peus amb aigua calenteta.

Joanet i Joaneta, llaveu-me els peus amb aigua calenteta.

Els dos estaven tan esglaiats que no s'atrevien a baixar al saló. Però la veu de la senyoreta repetia una vegada i una altra, sense parar:

— Joanet i Joaneta, llaveu-me els peus amb aigua calenteta.

— Joanet, baixa tu! —digué Joaneta.

— Jo no, Joaneta, baixa tu!

Finalment, baixà Joaneta. La senyoreta era asseguda al saló. Joaneta agafà una safa, l'omplí amb aigua calenteta i començà a llavar el peu a la senyoreta. Una vegada li havia llavat un peu, digué a la senyoreta:

— A veure, senyoreta, traga ara l'altre peu!

Aleshores la senyoreta mirà la Joaneta i li digué:

— *Sácalo, que tú lo tienes!*

Joaneta, cridant el Joanet, començà a córrer cametes al cul, i tots dos fugiren i fugiren sense aturar-se. I encara deuen córrer si no han parat.

I conte contat ja s'ha acabat, qui no s'alce té el cul foradat.